

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 17P/24/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7624200756
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Komár
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2024:7624200756.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Juraj Komár, v právnej veci mal. detí: A. B., nar. XX.X.XXXX a A. B., nar. XX.X.XXXX, obe bytom C. XX, C. D. E., zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, detí rodičov: matka B. A. E., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, C. D. E., právne zast. JUDr. Jozefom Barabásom, advokátom so sídlom Letná 45, Spišská Nová Ves a otec F. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, C., toho času v ÚVV a ÚVTOS Floriánska 18, Košice v konaní o návrhu otca na zníženie výživného, takto

rozhodol:

I. Návrh otca na zníženie výživného zamietam.

II. Zvyšuje sa výživné zo strany otca na mal. A. B., nar. XX.X.XXXX zo sumy 150,- eur mesačne na sumu 170,- eur mesačne a na mal. A. B., nar. XX.X.XXXX zo sumy 150 eur mesačne, na sumu 170 eur mesačne, počnúc od vyhlásenia rozsudku, ktoré je otec povinný uhrádzať vždy k 15. dňu v mesiaci vopred k rukám matky.

III. Tým sa m e n í rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 14P/136/2018-71 zo dňa 23.7.2018 v časti určenia výživného na mal. deti A. B., nar. XX.X.XXXX a mal. A. B., nar. XX.X.XXXX.

IV. V prevyšujúcej časti návrh matky na určenie výživného zamietam.

V. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 14.2.2024 bol tunajšiemu súdu doručený návrh navrhovateľa (ďalej aj ako otec), ktorým žiadal, aby súd znížil jeho vyživovaciu povinnosť na maloletú A. a A. na sumu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa mesačne a to s prihliadnutím aj na jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči mal. B. B., nar. XX.X.XXXX. Otec svoj návrh odôvodnil tým, že od 12.1.2024 je vo vyšetrovacej väzbe v ÚVV a ÚVTOS na G. XX, H., nemá žiaden majetok ani príjem, pričom ani v prípade jeho zaradenia do práce nebude dosahovať dostatočný príjem na to, aby uhrádzal doposiaľ určenú výšku výživného. Rozsudkom tunajšieho súdu 14P/136/2018 bol zaviazaný vyživovacou povinnosťou na obe mal. dcéry spolu 300 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci. V podmienkach výkonu trestu sa odmena zasiela z čistej pracovnej odmeny vo výške 30 %, najviac 20% zo sumy životného minima rovnakým dielom na všetky vyživovacie povinnosti. Predpokladané ukončenie väzby nie je možné určiť, nakoľko je skutok v štádiu vyšetrovania. Dlžné výživné mu tak iba narastá, pričom tento dlh nebude reálne schopný otec nikdy uhradiť.

2. Súd vykonaným dokazovaním v priebehu pojednávania zistil nasledujúci skutkový stav:

3. Otec na pojednávani uviedol, že trvá na podanom návrhu, nakoľko je vo väzbe a jeho dlh na výživnom stále narastá. Čo sa týka jeho zamestnaní, v roku 2018 pracoval ako zdravotná sestra v D. s príjmom 1500 eur v čistom, kde dal výpoveď, pretože pracoval veľa za málo peňazí, v roku 2021 pracoval v kaviarni, kde pre koronakrízu taktiež skončil. V roku 2021 – 2022 pracoval ako stavebný pracovník s príjmom 1200-1300 eur (práca ukončená z dôvodu nástupu na pozíciu kuriéra), potom ako kuriér 1200-1300 eur mesačne od 2021-2023, kde taktiež skončil pre nízku mzdu a odišiel do inej kuriérskej spoločnosti s príjmom 1000-1200 eur, kde však neplatili načas, v septembri 2023 preto začal pracovať ako taxikár za 400 eur, od januára 2024 je nezamestnaný. Ďalej uviedol svoje mesačné výdavky, medzi ktoré zaradil nájom 500 eur, elektrina 40 eur, 93 mobil, 300 eur výživné, 80 eur oblečenie. Momentálne má otec tri vyživovacie povinnosti. S deťmi sa naposledy stretol v lete 2023, matka mu kontakt s deťmi obmedzuje, od roku 2018 deti počúvajú od matky len negatíva na osobu otca, preto sa s ním nechcú stretávať.

4. Z výpovede matky na pojednávani vyplynulo, že žiada o zvýšenie výživného o 50 eur mesačne, výdavky na deti sa zvýšili, ale tie, ktoré súvisia s krúžkami (krasokorčuľovanie, balet) hradí matka dobrovoľne. Deti kontakt s otcom odmietajú pre jeho správanie či konflikt z minulosti s neznámou ženou, ktorú chytil za vlasy a sotil ju.

5. Zástupca kolízneho opatrovníka na pojednávani uviedol, že sa s podaným návrhom otca nestotožňuje, nakoľko nie je v záujme mal. detí, pričom je na mieste zvýšenie výživného.

6. Z listinných dôkazov, ktoré boli vykonané počas pojednávania vyplýva nasledovné:

7. Uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 22.2.2024 pod sp. zn. 17P/24/2024-20, súd ustanovil maloletým deťom kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves.

8. Z vyjadrenia matky vyplynulo, že matka s podaným návrhom nesúhlasí, nakoľko otcove vzatie do väzby (pre podozrenie zo spáchania trestného činu nebezpečného vyhrážania) nemožno pričítať na ťarchu maloletých detí. Súčasťou vyjadrenia bol aj protinávrh matky na zvýšenie výživného zo sumy 150 eur na 200 eur mesačne na každé dieťa, nakoľko od poslednej úpravy došlo k zmene pomerov, k zvýšeniu mesačných výdavkov maloletých detí súvisiacich so školskými poplatkami, stravou, ošatením, hygienou a mimoškolskými aktivitami (balet, krasokorčuľovanie, umelecká škola, anglický jazyk), ktoré sú finančne náročné.

9. Z tabuľky mesačných príjmov a výdavkov predloženej zo strany matky vyplynulo, že jej príjem je vo výške 1587 eur (príjem, výživné, prídavky), za domácnosť matka uhradza sumu 600,81 eur mesačne (bytové družstvo, elektrina, hypotéka, poistenie byt, plyn, odpad, internet, TV, telefón), mesačné náklady na maloleté deti matka uviedla vo výške 1496,90 eur (strava 2x 300 eur, ošatenie 100 eur, drogeria/čistiace prostr. 50 eur, životné poistenie pre deti 75,90 eur, školská družina 24 eur, ZUŠ 58 eur, ZRPŠ zš, zuš, poplatky, učebnice 19 eur, lieky/vitamíny/vyšetrenia 20 eur, krasokorčuľovanie/ balet, anglický jazyk 550 eur). Podľa tabuľky sú náklady na mal. deti vo výške od 580,70 eur a to v závislosti od rozličnej výšky výdavkov na krúžky.

10. Z predloženej pracovnej zmluvy, oznámenia o výške a zložení platu, potvrdenia o príjme a mzdového listu za rok 2023, 2024 vyplynulo, že matka je zamestnaná ako učiteľka v súkromnej B. I. C. C. C., so sídlom C. XX, C. D. E. s funkčným mesačným príjmom vo výške 1283,50 eur, za obdobie od 01/23 – 12/23 bol matkin čistý príjem vo výške 851,50 eur a za 01/24 vo výške 715,74 eur.

11. Z potvrdenia o poberaní prídavku na dieťa za rok 2023 vyplynulo, že matka poberá predmetnú dávku vo výške 120 eur mesačne.

12. Z daňového priznania za rok 2022 predloženého matkou vyplynulo, že táto prevádzkuje súkromnú materskú školu C. C. D. E., príjmy zo živnosti boli vo výške 76891,04 eur a výdavky vo výške 67857,04 eur.

13. Na čl. 62-100 súd eviduje matkou predložené výpisy z účtov ČSOB banky, na čl. 101-120 výpisy z účtu Unicredit banky.

14. Zo správy z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves vyplynulo, že matka nie je evidovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie, naposledy vyradená dňa 15.4.2013 z dôvodu výkonu SZČO, nebola poberateľkou pomoci v hmotnej núdzi, nepoberala peňažné príspevky na opatrovanie ani kompenzáciu, je poberateľkou štátnych sociálnych dávok, prídavku na dieťa vo výške 120 eur. Otec bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 8.2.2023 do 15.6.2023, dňa 16.6.2023 vyradený pre nespoluprácu, nebol poberateľom pomoci v hmotnej núdzi, peňažných príspevkov na opatrovanie či kompenzáciu ani žiadnych štátnych sociálnych dávok. Otec má dosiahnuté stredné vzdelanie s maturitou v odbore zdravotnícky asistent.

15. Zo správy zo Sociálnej poisťovne vyplynulo, že matka a otec od 1.1.2023 nepoberajú dávky v nezamestnanosti ani žiaden druh dôchodku. Iba matka bola v období od 3.5.2023-9.1.2024 poberateľkou nemocenských dávok vo výške spolu 694,30 eur.

16. Z vyjadrenia OR PZ Spišská Nová Ves, Okresný dopravný inšpektorát vyplynulo, že otec je držiteľom vodičského oprávnenia skupiny AM, B1, B a nie je držiteľom ani vlastníkom motorového vozidla.

17. Zo správy kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov v rodine vyplynulo, že matka v telefonickom rozhovore uviedla, že otec je naďalej vo výkone väzby, po novom roku ho vyhodili zo zamestnania z dôvodu jeho nevhodného správania. Už počas manželstva bol otec legálnym držiteľom zbrane. Od jeho umiestnenia do väzby má matka s deťmi konečne pokoj a cítia sa bezpečnejšie. Často sa stávalo, že cez okno z bytu videli, ako sedel v taxíku a pozoroval ich byt, pričom toto vyústilo 10. januára 2024, kedy otec napísal matke výhražnú správu a aj telefonoval týmto spôsobom. Vyživovaciu povinnosť si do konca septembra 2023 plnil, v októbri 2023 zaplatil už iba polovičné výživné a od novembra 2023 nezaplatil nič. Otec má ukončenú strednú zdravotnú školu a je zrejmé, že v tomto odbore je akútny nedostatok zamestnancov, v minulosti pracoval v kardiologickom centre v Bratislave. Obe dievčatá sa venujú krasokorčuľovaniu, matka s nimi cestuje každý deň do Košíc, pravidelne sa venujú spevu, vystupujú na rôznych akciách. Hrajú na hudobné nástroje a ich aktivity ich pozitívne posúvajú. C. A. je v tretej triede a mladšia je v druhom ročníku na Základnej škole J. K. XX, C. D. E.. Matka má viacero zamestnaní, aby mohla dcéram zabezpečiť všetko potrebné. Podľa názoru kolízneho opatrovníka nie je návrh otca na zníženie výživného v záujme maloletých detí, finančnú situáciu si spôsobil sám, maloleté deti nemôžu znášať následky nevhodného správania otca, preto odporúčal súdu návrh otca na zníženie výživného zamietnuť.

18. Zo súdneho spisu Okresného súdu Spišská Nová Ves pod sp. zn. 14P/136/2018 vyplynulo, že súd rozsudkom zo dňa 23.7.2018 rozhodol, že

Súd manželstvo B. A. B. E., nar. XX.XX.XXXX a F. B., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.XX.XXXX, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Spišská Nová Ves, vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XXX, r o z v á d z a .

Na čas po rozvoде sa schvaľuje rodičovská dohoda o úprave rodičovských práv a povinností k mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX a A. B., nar. XX.XX.XXXX v tomto znení:

Z v e r u j ú sa mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená a povinná mal. deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach.

Otec mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, sa z a v ä z u j e prispievať na výživu mal. Júlie výživným vo výške 150,- Eur mesačne, na výživu mal. A. výživným vo výške 150,- Eur mesačne, všetko od právoplatnosti tohto rozsudku, ktoré sa otec mal. detí zaväzuje platiť na účet matky: IBAN C. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred.

Styk otca s mal. deťmi sa neupravuje.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

19. Zo súdneho spisu Okresného súdu Spišská Nová Ves pod sp. zn. 6P/208/2021 vyplynulo, že súd rozsudkom zo dňa 26.5.2022 rozhodol, že

I. Súd schvaľuje rodičovskú dohodu o úprave styku otca s maloletými deťmi A. B., nar. XX.X.XXXX a A. B., nar. XX.X.XXXX v tomto znení:

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletou A. B. a maloletou A. B. vždy každú stredu od 17.30 hod. do 19.00 hod. a vždy každú nedeľu od 10.00 hod. do 17.30 hod. s tým, že otec si vyzdvihne maloleté deti a odovzdá maloleté deti v mieste bydliska matky, a o styku otca s maloletými deťmi počas letných prázdnin a sviatkov sa rodičia dohodnú osobitne.

II. Tým sa mení rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k.14P/136/2018- 71 zo dňa 23.7.2018 v časti, ktorou bola na čas po rozvedení schválená rodičovská dohoda o úprave rodičovských práv a povinností k mal. deťom, a to v časti rodičovskej dohody o úprave styku otca s maloletými deťmi.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

20. Z úradného záznamu súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves pod sp. zn. 17P/70/2023 zo dňa 7.3.2024, vznikla otcovi ďalšia vyživovacia povinnosť na maloleté dieťa vo výške 100 eur mesačne.

21. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

22. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

23. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

24. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

25. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

26. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

27. Podľa článku 4 Základných princípov zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len ako „CMP“), súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej.

28. Na základe takto vykonaného dokazovania pri vyhodnotení dôkazov a tvrdení účastníkov konania, súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi CMP podľa Čl. 10 ods. 1 CMP, zistil, že navrhovateľ a matka sú rodičmi mal. A. a A.. Rozsudkom (14P/136/2018) boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný vyživovacou povinnosťou vo výške 150 eur mesačne na každé dieťa, styk otca s deťmi bol upravený rozsudkom sp. zn. 6P/208/2021 tak, že tento je oprávnený sa stretávať s mal. A. a A. vždy každú stredu od 17.30 hod. do 19.00 hod. a vždy každú nedeľu od 10.00 hod. do 17.30 hod. s tým, že otec si vyzdvihne maloleté deti a odovzdá maloleté deti v mieste bydliska matky a o styku otca s maloletými deťmi počas letných prázdnin a sviatkov sa rodičia dohodnú osobitne.

29. Súd uvádza, že vyživovacia povinnosť rodičov voči ich deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú objektívne schopné samé sa živiť. Pritom rodičia majú prispievať na výživu svojich detí podľa svojich objektívnych možností, schopností a majetkových pomerov. Na to, aby súd mohol znížiť výšku vyživovacej povinnosti povinného rodiča, musí byť táto zmena trvalého charakteru (teda nie len dočasného charakteru).

30. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že návrh otca nie je dôvodný, a preto ho vo výroku č. I. zamietol. Navrhovateľ nepreukázal zmenu pomerov na jeho strane, ktoré by odôvodňovali prijať záver o tom, že je potrebné znížiť jeho vyživovaciu povinnosť vo vzťahu k maloletým deťom. Dôvody uvádzaná otcom, ktoré majú odvodňovať zníženie výživného a to jeho väzobné stíhanie a vznik ďalšej vyživovacej povinnosti nie sú objektívnej povahy a nemôžu zakladať dôvod pre zníženie vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom. Za prvé väzobné stíhanie otca a prechodná strata či pokles jeho príjmov nemôže byť na úkor maloletých detí a teda dôvodom na zníženie jeho vyživovacej povinnosti. Súd pri rozhodovaní vychádzal z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20.2.2019 sp. zn. 3 Cdo 236/2018, v zmysle ktorého na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Skutočnosť, že sa otec dopustil úmyselného protiprávneho konania majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby, čím došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov, nemôže byť na úkor maloletého dieťaťa. Nemôže ísť ani o dôvod, pre ktorý by sa nemal uplatniť princíp potencionality príjmov. Opačný výklad ustanovenia § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine by viedol k absurdným dôsledkom, medziiným k tomu, že povinný by sa svojim úmyselným násilným konaním s následnou väzbou a právoplatným uložením trestu odňatia slobody „zbavil“ (alebo mohol „zbaviť“) svojej vyživovacej povinnosti. Za druhé vznik ďalšej vyživovacej povinnosti nemôže byť na úkor oprávnených potrieb maloletých detí, keďže nejde o objektívny dôvod na strane otca, ktorý nemohol predpokladať. Ak povinný rodič v danom prípade otec plánoval zmenu počtu vyživovacích povinností, musel konať tak, aby touto skutočnosťou neohrozil už existujúce vyživovacie povinnosti, pričom mal mať na pamäti, že výdavky na maloleté deti sa budú v priebehu rokov zvyšovať vzhľadom na ich vek, štúdium, socializáciu a pod. Ak by ďalšia vyživovacia povinnosť bola spôsobilá na zníženie výživného, malo by to za následok presúvanie zodpovednosti otca ako povinného za zdravie a život detí na rodiča, ktorý vykonáva osobnú starostlivosť o maloleté deti, a týmto spôsobom si plní svoju vyživovaciu povinnosť. Rovnaký názor bol aj vyjadrení v rozsudku Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 21Cp/81/2019, ktorý uviedol, že pokiaľ rodič plánuje zmenu zamestnania, zmenu bydliska alebo počtu vyživovacích povinností, mu mať na zreteli vždy už existujúce vyživovacie povinnosti tak, aby ich plnenie žiadnym spôsobom neohrozil, a to ani do budúca so zreteľom na predpoklad zvyšujúcich sa potrieb oprávneného dieťaťa v súvislosti s jeho vekom, rastom a štúdiom. Zníženie výživného pre dieťa, ktoré nie je schopné samé sa živiť by malo byť len výnimočné a založené na výsostne objektívnych dôvodoch neschopnosti povinného rodiča plniť si vyživovaciu povinnosť. V opačnom prípade by zníženie výživného pre dieťa, ktoré nie je schopné sa živiť znamenalo posunúť zodpovednosť povinného rodiča za zdravie a život dieťaťa na druhého rodiča, ktorý sa osobne o dieťa stará a dobrovoľne si plní vyživovaciu povinnosť k dieťaťu.

31. V priebehu konania bol zo strany matky podaný návrh na zvýšenie výživného na obe maloleté deti, pri ktorom súd po posúdení všetkých skutočností dospel k záveru, že je namieste mu čiastočne vyhovieť.

32. Pri určovaní výživného súd vychádzal z majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov, ktoré sa mu podarilo zistiť, berúc do úvahy skutočnosť, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova (šatstvo, bielizeň, obuv) poplatky za bývanie a tiež potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov a potrieb, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, ako aj potreby súvisiace so zdravotným stavom. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu. Na druhej strane uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa je vždy limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, pričom sú rozhodujúce predovšetkým reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä pracovnými príležitosťami primeranými vlastnostiam rodičov.

33. Súd v tejto súvislosti zistil, že matka prevádzkuje súkromnú materskú školu Slniečko Spišská Nová Ves (príjmy zo živnosti 76891,04 eur a výdavky 67857,04 eur), kde je aj zamestnaná s čistým mesačným

príjmom v priemere 851,50 eur, poberá výživné vo výške 300 eur a rodinné prídavky vo výške 120 eur. Zo svojho príjmu hradí náklady na domácnosť cca 600 eur. Náklady na maloleté deti predstavujú strava 2x 300 eur, ošatenie 100 eur, drogéria/čistiace prostr. 50 eur, životné poistenie pre deti 75,90 eur, školská družina 24 eur, ZUŠ 58 eur, ZRPŠ zš, zuš, poplatky, učebnice 19 eur, lieky/vitamíny/vyšetrenia 20 eur, krasokorčuľovanie/ balet, anglický jazyk 550 eur (pohyblivá suma). Otec je toho času nezamestnaný a na základe rozhodnutia Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 3Tp 4/2024 je od 12.1.2024 vo vyšetrovacej väzbe. Otec pri svojich výdavkoch uviedol, že za nájom bytu hradí 500 eur, elektrina 40 eur, 93 mobil, 300 eur výživné, 80 eur oblečenie. Momentálne má otec tri vyživovacie povinnosti. K mal. synovi má vyživovaciu povinnosť vo výške 100 eur mesačne, a to na základe ešte neprávoplatného rozsudku tunajšieho súdu 17P/70/2023. S deťmi sa naposledy stretol v lete 2023, od novembra 2023 na úhradu výživného neprispel žiadnou čiastkou. Zo záverov šetrenia kolízneho opatrovníka vyplynulo, že od poslednej úpravy výživného sa potreby u maloletých zmenili a je preto namieste výživné zvýšiť.

34. Z dôvodu rozhodovania o zvýšení výživného, súd vykonal aj komparáciu so zameraním na pomery, schopnosti a možnosti otca ako povinného a zmeny potrieb maloletých detí v období posledného rozhodnutia o výživnom so súčasným stavom, pričom vychádzal zo spisového materiálu sp. zn. 14P/136/2018 a z aktuálneho stavu.

35. Zo spisového materiálu sp. zn. 14P/136/2018 bolo zistené, že matka prevádzkovala a zároveň pracovala v súkromnej škôlke a detských jasliach s priemerným príjmom cca 1000 eur mesačne, popri tom podnikala v oblasti administratívnych činností a účtovníctva (príjem zo živnosti 6340,38 eur, výdavky 2715,60 eur). Otec v roku 2017 pracoval v Nemecku ako mobilný opatrovateľ s príjmom 1300-1400 eur mesačne, od 1.7.2013 podnikal s vymeriavacím základom od 429 eur – 456 eur. Maloletá A. mala toho času 3 roky, navštevovala materskú školu, mal. A. mala 2 roky a navštevovala súkromné detské jasle.

36. Na základe takto vykonanej komparácie s tým, že súd prihliadal na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného za rešpektovania kritérií vymedzených v čl. 5 Zákona o rodine, v prvom rade bolo úlohou súdu vyriešiť otázku, či nastali také zmeny pomerov u detí, ktoré by odôvodňovali zmenu výšky výživného. Posledné rozhodnutie o určení výživného je z roku 2018, kedy mala maloletá A. 3 roky, mal. A. 2 roky, naproti tomu v súčasnosti dovŕšila A. 9 rokov a A. 7 rokov, obe si plnia povinnú školskú dochádzku. Vzhľadom na časový úsek od posledného rozhodnutia o výživnom a vek maloletých súd konštatuje, že u maloletých nastala zmena pomerov, ktorá nie je len dočasná. S nástupom na povinnú školskú dochádzku u maloletého dieťaťa sú vždy objektívne spojené zvýšené náklady na takéto dieťa, pretože sa dostáva na ďalší stupeň vývoja a to, ako z hľadiska biologického, kedy rastie a menia sa jeho potreby, tak aj spoločenského vývoja, kedy sa zapája do nových vzdelávacích či záujmových činností, čo so sebou prináša zvýšené náklady. Náklady na maloleté tak podľa zistenia súdu objektívne vzrástli a to jednak pokiaľ ide o výdavky na školu, aj náklady na ich bežné oblečenie, obuv, hygienické potreby a hlavne kultúrne či športové vyžitie. Ďalším z dôvodov, ktoré spôsobili zmenu pomerov u maloletých je aj súčasná inflácia, ktorá sama o sebe znižuje hodnotu uhrádzaného výživného. Podľa inflačnej kalkulačky má výživné vo výške 150 eur dnes hodnotu 208,99 eur. Možno preto konštatovať, že určené výživné nepostačuje v súčasnosti na zaobstaranie oprávnených potrieb maloletých detí ako tomu bolo v čase jeho určenia.

37. Po zhodnotení zmeny pomerov u oboch rodičov bolo potrebné určiť rozsah vyživovacej povinnosti otca s prihliadnutím na ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Základným kritériom pre určenie výšky výživného bola pre súd opodstatnenosť potrieb maloletého dieťaťa (po zohľadnení veku, rozsahu starostlivosti o dieťa, iných vyživovacích povinností, finančných možností rodičov). Výšku určeného výživného súd ustálil na sumu 170 eur mesačne na mal. A. a pre mal. A. taktiež na sumu 170 eur mesačne v prepočte 5,66 eur na deň (170/30 dní). Takto určená výška výživného je spôsobilá pokryť deťom ich nevyhnutné životné náklady (ošatenie, bývanie, strava, zvýšená socializácia, všestranný rozvoj, kultúrne vyžitie, povinná školská dochádzka pod.). Výška výživného sa odvíja aj od toho, či druhý rodič, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti zabezpečuje dieťaťu starostlivosť. Otec svoje maloleté deti naposledy videl v lete 2023 a výživné uhradil naposledy v októbri 2023. Osobná starostlivosť, ktorej sa maloletým dcéram nedostáva zo strany otca, musí byť príslušným spôsobom finančne kompenzovaná.

38. Pri výške výživného súd vychádzal z potencionálneho príjmu otca, ktorý by vzhľadom na vzdelanie (ukončená stredná odborná škola s maturitou), zdravotný stav a možnosti uplatnenia na trhu práce mohol

opätovne dosahovať, nakoľko je toho času nezamestnaný a väzobne stíhaný. Otec je po zdravotnej stránke vitálny, doposiaľ sa vedel vždy zamestnať a zarábať v priemere od 1000 eur do 1500 eur mesačne v čistom na rôznych pozíciách doma i v zahraničí (aj napriek častej zmene zamestnania). V minulosti teda otec vedel dosahovať príjem v takej výške, aby uhradil výživné vo výške 300 eur mesačne, preto z tohto rozpätia príjmu súd vychádzal aj pri tomto rozhodovaní. Otec je väzobne stíhaný z dôvodu podozrenia zo spáchania úmyselného trestného činu nebezpečného vyhrážania. Týmto svojím konaním vedome ohrozil výživu svojich detí, je preto povinný znášať následky svojho nerozvážneho konania, čo bol aj dôvod na zamietnutie jeho návrhu na zníženie výživného. Súd má za to, že po ukončení trestného stíhania bude navrhovateľ môcť opätovne nastúpiť do zamestnania a dosahovať rovnaký alebo porovnateľný príjem. Je potrebné dodať, že otec dobrovoľne menil rôzne zamestnania, pričom tým podstupoval riziko, že sa jeho finančná stránka môže znížiť. Pričom v prvom rade mal brať ohľad na svoje existujúce vyživovacie povinnosti, aby ich svojím konaním a zmenou zamestnaní neohrozil. Tým, že otec postupom času dosahoval aj nižší príjem a to svojím konaním nemôže byť dôvodom, aby sa znižoval životný štandard maloletých detí a otec si musel byť vedomí, že náklady na výživu detí sa budú postupom času zvyšovať.

39. Pri použití princípu potencionálneho príjmu treba podotknúť, že súd v danom prípade nevychádzal z faktického príjmu povinného, ale z jeho potencionálnych príjmov, ktoré potencionálne mohol dosiahnuť vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, vzdelanie, prax a pracovné ponuky v blízkosti jeho bydliska. Ide o inštitút, ktorý svojou podstatou chráni záujmy oprávneného v prípadoch, kedy povinný neprejavuje dostatočnú aktivitu, aby maloleté dieťa zabezpečil. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Princíp potencionality príjmov je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného, zákon umožňuje hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery povinného, ktoré sú reálne dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Dôvody sú v existenčnom charaktere výživného a v potrebe zabrániť povinnému, aby svojím konaním znižoval jeho rozsah.

40. Na základe vyššie uvedených skutočností súd zároveň v prevyšujúcej časti návrh matky zamietol. Súd nevyhovel navrhovanému výživnému vo výške 200 eur na každé maloleté dieťa, nakoľko zohľadnil ďalšiu vyživovaciu povinnosť otca a to k mal. B. B., nar. XX.X.XXXX ako aj aktuálne schopnosti a možnosti otca prispievať na ich výživu.

41. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

42. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

43. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

44. O náhrade trov účastníkov konania súd vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s § 57 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v troch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok/ ďalej len ako „CSP“).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP).

Odvolaie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
  - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
  - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
  - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
  - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
  - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
  - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
  - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolaie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP) .

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolaie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.